

Jablo FL

Version 3 / S
102000039911

1/12

Revisionsdatum: 30.01.2024
Tryckdatum: 30.01.2024

AVSNITT 1: NAMNET PÅ ÄMNET/BLANDNINGEN OCH BOLAGET/FÖRETAGET

1.1 Produktbeteckning

Handelsnamn Jablo FL
UFI FN12-7076-K00Q-0UV6 (frivillig anmälan)
Produktkod (UVP) 62289358

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

Användning Ogräsmedel
Användningsbegränsningar Se etiketten för restriktioner.

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

Leverantör Bayer A/S, Bayer CropScience
Arne Jacobsens Allé 13
2300 København S
Danmark
Telefon (+45) 45 23 50 00
Telefax (+45) 45 23 52 60
Ansvarig avdelning E-post: MSDS.Nordic@bayer.com

1.4 Telefonnummer för nödsituationer

Telefonnummer för nödsituationer 020 99 60 00 eller 112

AVSNITT 2: FARLIGA EGENSKAPER

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

Klassificering enligt Kemls godkännandetext.

Fara för fördröjda (kroniska) effekter på vattenmiljön: Kategori 2
H411 Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter.

2.2 Märkningsuppgifter

Märkning i enlighet med Kemls godkännandetext.

Märkningspliktig.

Farliga beståndsdelar som måste listas på etiketten:

- Kalium-salt av glyfosat

Jablo FL Version 3 / S
10200039911

2/12

Revisionsdatum: 30.01.2024

Tryckdatum: 30.01.2024

Faroangivelser

H411 Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter.
EUH401 För att undvika risker för människors hälsa och för miljön, följ bruksanvisningen.
SP 1 Förorena inte vatten med produkten eller dess behållare.

Skyddsangivelser

P391 Samla upp spill.
P501 Innehållet/behållaren lämnas som farligt avfall till en godkänd avfallsanläggning.

2.3 Andra faror

Inga ytterligare faror kända förutom de nämnda.

Kalium-salt av glyfosat: Ämnet anses varken vara långlivade, bioackumulativa och toxiska (PBT).
Ämnet anses varken vara mycket ånglivade och mycket bioackumulativa (vPvB).

Ekologisk information: Substansen/blandningen innehåller inte komponenter som anses ha endokrinstörande egenskaper enligt REACH art. 57(f) eller kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2100 eller kommissionens förordning (EU) 2018/605 vid nivåer på 0.1% eller högre.

Toxikologisk information: Substansen/blandningen innehåller inte komponenter som anses ha endokrinstörande egenskaper enligt REACH art. 57(f) eller kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2100 eller kommissionens förordning (EU) 2018/605 vid nivåer på 0.1% eller högre.

AVSNITT 3: SAMMANSÄTTNING/INFORMATION OM BESTÅNDSDELAR**3.2 Blandningar****Kemisk natur**

Vattenlösligt koncentrat (SL)
Potassium salt of Glyphosate 441 g/l

Farliga komponenter

Faroangivelser enligt Förordning (EG) nr 1272/2008

Namn	CAS-nr. / EG-nr. / REACH Reg. No.	Klassificering	Konc. [%]
		FÖRORDNING (EG) nr 1272/2008	
Kalium-salt av glyfosat	70901-12-1	Aquatic Chronic 2, H411	35
Alkyl polysaccharide	68515-73-1 500-220-1 01-2119488530-36-XXXX	Eye Dam. 1, H318	> 1,0 – < 10,0
Nitrotyl	226563-63-9	Acute Tox. 4, H302 Skin Irrit. 2, H315	> 1,0 – < 5,0

Jablo FL Version 3 / S
102000039911

3/12

Revisionsdatum: 30.01.2024

Tryckdatum: 30.01.2024

		Eye Dam. 1, H318 Aquatic Chronic 3, H412	
--	--	---	--

Ytterligare information

Se avsnitt 16 för den fullständiga lydelsen av H-(faro-)angivelserna nämnda i detta avsnitt.

Partikelkaraktäristika

Denna substans/blandning innehåller inte nanoformer

AVSNITT 4: ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN**4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen**

Allmän rekommendation Flytta från farligt område. Lagg den skadade i framstupa sidoläge och transportera på samma sätt. Tag genast av förorenade kläder och omhändertag dem enligt föreskrift.

Inandning Flytta ut i friska luften. Håll patienten varm och i vila. Kontakta omedelbart läkare eller Giftinformationscentral.

Hudkontakt Tvätta omedelbart med mycket vatten i minst 15 minuter. Ta av förorenade kläder och skor omedelbart. Sök läkarvård om irritation utvecklas och kvarstår.

Ögonkontakt Spola omedelbart med mycket vatten, även under ögonlocken, i minst 15 minuter. Avlägsna eventuella kontaktlinser efter 5 min och fortsätt sedan tvättningen av ögonen. Sök läkarvård om irritation utvecklas och kvarstår.

Förtäring Framkalla INTE kräkning. Skölj munnen. Kontakta omedelbart läkare eller Giftinformationscentral.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Symptom Hittills inga kända symptom.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Risker Denna produkt ett ikke kolinesterashämmare.

Behandling Behandling med atropin och oximer rekommenderas ej. Lämplig stödjande och symptomatisk behandling rekommenderas, såsom indikeras av patientens tillstånd. Det föreligger inte någon specifik motgift.

AVSNITT 5: BRANDBEKÄMPNINGÅTGÄRDER**5.1 Släckmedel**

Lämpliga Använd vattendimma, alkoholbeständigt skum, pulver eller koldioxid.

Olämpliga Vattenstråle med hög volym

Jablo FL

Version 3 / S
102000039911

4/12

Revisionsdatum: 30.01.2024
Tryckdatum: 30.01.2024

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra Följande ämnen kan frigöras vid brand: Kolmonoxid (CO), Koldioxid (CO₂), Kväveoxider (NO_x), Fosforoxider

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Särskild skyddsutrustning för brandbekämpningspersonal Undvik inandning av rök och/eller ångor vid brand eller explosion. Vid brand, använd en tryckluftsapparat som är oberoende av omgivningen som andningskydd.

Ytterligare information Begränsa spridningen av brandsläckningsmediet. Vatten får inte komma i direkt kontakt med produkten.

AVSNITT 6: ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

Försiktighetsåtgärder Undvik kontakt med utspilld produkt eller med kontaminerade ytor. Använd personlig skyddsutrustning.

6.2 Miljöskyddsåtgärder Får ej släppas ut i vattenmiljön, avloppet och grundvattnet.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

Rengöringsmetoder Samlas upp med inert uppsugande material (t ex sand, kiselgel, syrabindare, universalbindemedel, sågspån). Samla upp och fyll produkten i tätslutande behållare med korrekt etikett. Rengör nedsmutsade föremål och golv noggrant. Beakta gällande miljöföreskrifter.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt För information om säker hantering, se avsnitt 7.
För information om personlig skyddsutrustning, se avsnitt 8.
För information om avfallshantering, se avsnitt 13.

AVSNITT 7: HANTERING OCH LAGRING

7.1 Skyddsåtgärder för säker hantering

Råd för säker hantering Undvik kontakt med hud, ögon och kläder. Använd endast i lokaler med tillräcklig ventilation.

Åtgärder beträffande hygien Tvätta händerna noga med tvål och vatten efter hantering, samt innan du äter, dricker, tuggar tuggummi, använder tobak, går på toaletten eller sminkar dig.
Ta bort personlig skyddsutrustning (PPE) omedelbart efter hantering av denna produkt. Ta omedelbart av förorenade kläder och tvätta dem noga innan de används igen. Tvätta noggrant och sätt på rena kläder. Förvara arbetskläderna separat. Plagg som inte kan rengöras måste förstöras (brännas).

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Jablo FL Version 3 / S
102000039911

5/12

Revisionsdatum: 30.01.2024
Tryckdatum: 30.01.2024

Krav på lagerutrymmen och behållare	Förvara i originalbehållare. Skall förvaras svalt och torrt för att undvika korskontaminering med andra växtskydds-, gödnings-, livs- och fodermedel. Förvaras på en plats tillgänglig endast för personer med tillstånd. Reagerar med galvaniserat eller obehandlat mjukt stål varvid vätgas bildas, en ytterst brandfarlig gas som kan explodera. Skyddas mot frost. Delvis kristallbildning kan uppstå vid långvarig lagring vid minsta lagringstemperatur. Frysning påverkar det fysikaliska tillståndet men förstör inte materialet. Tina upp och rör om före användning.
Råd för gemensam lagring	Får ej komma i kontakt med livsmedel, drycker eller djurfoder.
7.3 Specifik slutanvändning	Vänligen hänvisa till etikett och/eller broschyr.

AVSNITT 8: BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/PERSONLIGT SKYDD**8.1 Kontrollparametrar**

Inga kontrollparametrar är kända.

8.2 Begränsning av exponeringen**Personlig skyddsutrustning - Slut användare****Allmän rekommendation** Följ alla instruktioner på etiketterna.**AVSNITT 9: FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER****9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper**

Form	vätska
Färg	bärnsten till mörkbrun
Lukt	aminliknande
Lukttröskel	Ingen tillgänglig data
Smältpunkt/smältpunktsintervall	Ingen tillgänglig data
Kokpunkt	Ingen tillgänglig data
Brandfarlighet	Inte tillämpligt
Övre explosionsgräns	Inte tillämpligt
Nedre explosionsgräns	Inte tillämpligt
Flampunkt	> 100 °C ej flambar
Självantändningstemperatur	> 600 °C
Lägsta antändningsenergi	Inte tillämpligt
Självaccelererande sönderdelningstemperatur	Ingen tillgänglig data

Jablo FL Version 3 / S
102000039911

6/12

Revisionsdatum: 30.01.2024
Tryckdatum: 30.01.2024**(SADT)**

pH-värde	3,8 - 5,0 (100 g/l) (23 °C) (avjoniserat vatten)
Viskositet, dynamisk	12,4 mPa.s (20 °C)
Viskositet, kinematisk	Ingen tillgänglig data
Löslighet i vatten	helt löslig
Fördelningskoefficient: n-oktanol/vatten	Kalium-salt av glyfosat: log Pow: < -3,2 (25 °C)
Ångtryck	vattenlösning, Ingen signifikant flyktighet.
Densitet	1,27 g/cm ³ (20 °C)
Relativ densitet	1,2647 (20 °C) Vatten vid 4 °C
Relativ ångdensitet	Ingen tillgänglig data
Bedömning nanopartiklar	Denna substans/blandning innehåller inte nanoformer
Partikelstorlek	Ingen tillgänglig data

9.2 Annan information

Explosivitet	Ej explosiv
Oxiderande egenskaper	Ingen tillgänglig data
Avdunstningshastighet	Ingen tillgänglig data
Andra fysikalisk/kemiska egenskaper	Ytterligare säkerhetsrelaterade fysikalisk-kemiska data är inte kända.

AVSNITT 10: STABILITET OCH REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet	Stabil vid normala förhållanden.
10.2 Kemisk stabilitet	Stabil vid rekommenderade lagringsförhållanden.
10.3 Risken för farliga reaktioner	Reagerar med galvaniserat eller obehandlat mjukt stål varvid vätgas bildas, en ytterst brandfarlig gas som kan explodera.

Jablo FL

Version 3 / S
102000039911

7/12

Revisionsdatum: 30.01.2024
Tryckdatum: 30.01.2024

10.4 Förhållanden som ska undvikas	Extrema temperaturer och direkt solljus.
10.5 Oförenliga material	galvaniserat stål, Kålstål, Obelagt mjukt stål Förvaras endast i originalförpackningen.
10.6 Farliga sönderdelningsprodukter	Inga sönderdelningsprodukter förväntas vid normala användningsförhållanden. Farliga förbränningsprodukter: se punkt 5.

AVSNITT 11: TOXIKOLOGISK INFORMATION

11.1 Information om faroklasser enligt förordning (EG) nr 1272/2008

Akut oral toxicitet	LD50 (Råtta) > 2.000 mg/kg Test genomfört med en liknande formulering.
Akut inhalationstoxicitet	Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda. Ingen respirabel aerosol bildas vid avsedd användning.
Akut dermal toxicitet	LD50 (Råtta) > 2.000 mg/kg Test genomfört med en liknande formulering.
Frätande/irriterande på huden	Ingen hudirritation (Kanin) Test genomfört med en liknande formulering.
Allvarlig ögonskada/ögonirritation	Svagt irriterande - ej märkningspliktigt. (Kanin) Test genomfört med en liknande formulering.
Luftvägs-/hudsensibilisering	Hud: Ej sensibiliserande. (Marsvin) OECD Test riktlinjer 406, Buehler test Test genomfört med en liknande formulering.

Bedömning STOT Specifik organtoxicitet - enstaka exponering

Kalium-salt av glyfosat: Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Bedömning STOT Specifik organtoxicitet - upprepad exponering

Kalium-salt av glyfosat orsakade inte specifik målorgantoxicitet vid experimentella djurförsök.

Bedömning mutagenicitet

Kalium-salt av glyfosat anses inte vara mutagen.

Bedömning carcinogenicitet

Kalium-salt av glyfosat: Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Bedömning reproduktionstoxicitet

Kalium-salt av glyfosat: Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Bedömning utvecklingstoxicitet

Jablo FL Version 3 / S
102000039911

8/12

Revisionsdatum: 30.01.2024
Tryckdatum: 30.01.2024

Kalium-salt av glyfosat: Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Fara vid aspiration

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

11.2 Information om andra faror**Hormonstörande egenskaper****Bedömning**

Substansen/blandningen innehåller inte komponenter som anses ha endokrinstörande egenskaper enligt REACH art. 57(f) eller kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2100 eller kommissionens förordning (EU) 2018/605 vid nivåer på 0.1% eller högre.

AVSNITT 12: EKOLOGISK INFORMATION**12.1 Toxicitet****Fisktoxicitet**

LC50 (Oncorhynchus mykiss (regnbågslox)) > 1.039 mg/l
Exponeringstid: 96 d
Test genomfört med en liknande formulering.

Kronisk toxicitet för fisk

Brachydanio rerio (zebrafisk)
NOEC: 1,0 mg/l
Exponeringstid: 7 d
Angiven avser det tekniska ämnet glyfosat.

Toxicitet för vattenlevande ryggradslösa djur

EC50 (Daphnia magna (vattenloppa)) 243 mg/l
Exponeringstid: 48 h
Test genomfört med en liknande formulering.

Toxicitet för vattenväxter

EC50 (Selenastrum capricornutum (gröналg)) 118 mg/l
Exponeringstid: 72 h
Test genomfört med en liknande formulering.

NOEC (Myriophyllum spicatum (Axslinga)) 3,6 mg/l
Exponeringstid: 14 d
Test genomfört med en liknande formulering.

NOAEC (Lemna gibba (kupandmat)) 7,48 mg/l
Exponeringstid: 7 d
Test genomfört med en liknande formulering.

12.2 Persistens och nedbrytbarhet**Bionedbrytbarhet**

Kalium-salt av glyfosat:
Icke lätt nedbrytbart.

Koc

Kalium-salt av glyfosat: Koc: 884

12.3 Bioackumuleringsförmåga**Bioackumulering**

Kalium-salt av glyfosat: Biokoncentrationsfaktor (BCF) < 1

12.4 Rörlighet i jord

Jablo FL Version 3 / S
102000039911

9/12

Revisionsdatum: 30.01.2024
Tryckdatum: 30.01.2024

Rörlighet i jord Kalium-salt av glyfosat: Variabel, beror på temperatur, jordtyp, markfuktighet, markens pH och organiskt innehåll.

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

PBT- och vPvB-bedömning Kalium-salt av glyfosat: Ämnet anses varken vara långlivade, bioackumulativa och toxiska (PBT). Ämnet anses varken vara mycket ånglivade och mycket bioackumulativa (vPvB).

12.6 Hormonstörande egenskaper

Bedömning Substansen/blandningen innehåller inte komponenter som anses ha endokrinstörande egenskaper enligt REACH art. 57(f) eller kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2100 eller kommissionens förordning (EU) 2018/605 vid nivåer på 0.1% eller högre.

12.7 Andra skadliga effekter

Tillägg till ekologisk information Inga andra effekter finns att nämna.

AVSNITT 13: AVFALLSHANTERING**13.1 Avfallsbehandlingsmetoder**

Förorena inte vatten med produkten eller dess behållare.
Produktrester:
Rester, spill och förpackning som inte är rengjord klassas som farligt avfall och ska lämnas för destruktion. Kontakta Miljö- och Hälsoskyddskontoret i kommunen för mer information.

Rengör förpackningen så här:
Rengör förpackningar för växtskyddsmedel genast efter tömning, så att sköljvätskan kan hållas direkt i sprutan. Ev. folieförsegling skall också rengöras.

Fyll den tomma förpackningen till ca 1/5 med vatten.

Sätt på locket.

Skaka förpackningen så att sköljvattnet kommer åt hela insidan.

Ta av locket och ta hand om sköljvattnet på ett miljömässigt riktigt sätt.

Upprepa proceduren minst tre gånger med vatten.

Låt förpackningen rinna av (upp och ner) tills den är droptorr.

Tomemballage :

Bayer CropScience är anslutet till SvegReturs insamlings- och återvinningssystem för plastförpackningar. Detta innebär att du kan lämna rengjord förpackning kostnadsfritt. För vidare information kontakta SvegRetur tel. 0370 173 85, www.svepretur.se.

Avfallsnummer 02 01 08* Avfall som innehåller farliga jordbrukskemikalier

AVSNITT 14: TRANSPORTINFORMATION**ADR/RID/ADN**

14.1 UN-nummer

3082

Jablo FL Version 3 / S
10200039911

10/12

Revisionsdatum: 30.01.2024
Tryckdatum: 30.01.2024

14.2 Officiell transportbenämning	MILJÖFARLIGA ÄMNEN, FLYTANDE, N.O.S. (GLYPHOSATE POTASSIUM SALT SOLUTION)
14.3 Faroklass(er) för transport	9
14.4 Förpackningsgrupp	III
14.5 Miljöriskmärkning	JA
Transportklass	90
Tunnel Code	-

Denna klassificering gäller i princip inte vid transport med tankbåt på vattenvägar i inlandet. Kontakta tillverkaren för ytterligare information.

IMDG

14.1 UN-nummer	3082
14.2 Officiell transportbenämning	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (GLYPHOSATE POTASSIUM SALT SOLUTION)
14.3 Faroklass(er) för transport	9
14.4 Förpackningsgrupp	III
14.5 Vattenförorenande ämne	JA

IATA

14.1 UN-nummer	3082
14.2 Officiell transportbenämning	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (GLYPHOSATE POTASSIUM SALT SOLUTION)
14.3 Faroklass(er) för transport	9
14.4 Förpackningsgrupp	III
14.5 Miljöriskmärkning	JA

14.6 Särskilda skyddsåtgärder

Se avsnitten 6 till 8 i detta säkerhetsdatablad.

14.7 Transporteras i bulk i enlighet med IMO-instrument

Ingen transport i bulk i enlighet med IBC-regeln.

AVSNITT 15: GÄLLANDE FÖRESKRIFTER**15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö****Ytterligare information**

WHO-klassificering: III (Slightly hazardous)

Registreringsnummer 5871

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

Någon kemisk säkerhetsanalys krävs ej.

Jablo FL Version 3 / S
102000039911

11/12

Revisionsdatum: 30.01.2024
Tryckdatum: 30.01.2024**AVSNITT 16: ANNAN INFORMATION****Faroangivelser nämnda i Avsnitt 3**

H302	Skadligt vid förtäring.
H315	Irriterar huden.
H318	Orsakar allvarliga ögonskador.
H411	Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter.
H412	Skadliga långtidseffekter för vattenlevande organismer.

Förkortningar och akronymer

ADN	Europeisk överenskommelse rörande internationell transport av farligt gods på inlandsvattenvägar
ADR	Europeisk överenskommelse rörande internationell transport av farligt gods på vägar
ATE	Uppskattad akut toxicitet
CAS-Nr.	Chemical Abstracts Service nummer
ECx	Effektiv koncentration x %
EG-nr.	European community nummer (EG-nummer)
EINECS	Europeisk förteckning över befintliga kommersiella kemiska ämnen
ELINCS	Europeisk förteckning över förhandsanmälda ämnen
EN	Europeiska standarder
EU	Europeiska unionen
IATA	International Air Transport Association
IBC	International Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Dangerous Chemicals in Bulk (IBC Code)
ICx	Inhiberingskoncentration x %
IMDG	International Maritime Dangerous Goods
Konc.	Koncentration
LCx	Dödlig koncentration x %
LDx	Dödlig dos x %
LOEC/LOEL	Lägsta observerade effektkoncentration/ effektnivå
MARPOL	MARPOL: International Convention for the prevention of marine pollution from ships
N.O.S.	Not otherwise specified
NOEC/NOEL	Nolleffektkoncentration/ nolleffektnivå
OECD	Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling
RID	Förordningar rörande internationell transport av farligt gods med tåg
TWA	Tidsvägt medelvärde
UN	Förenta Nationerna (FN)
WHO	Världshälsoorganisationen

Informationen i detta säkerhetsdatablad är i enlighet med riktlinjerna enligt förordning (EG) nr 1907/2006 och förordning (EG) 2020/878 om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 (och alla senare ändringar). Detta produktdatablad är ett komplement till användarhandledningen, inte en ersättning till den. Informationen i detta produktdatablad bygger på tillgänglig klunskap om produkten vid det tillfälle då produktdatabladet sammanställdes. Användaren erinras dessutom om eventuella risker vid användning av en produkt för andra ändamål än den är avsedd för. Informationen som ges är i enlighet med rådande EEG-lagstiftning. Användaren uppmanas att följa eventuella ytterligare nationella krav.

Orsak för revidering:

Följande avsnitt har reviderats: Avsnitt 2: Farliga egenskaper. Avsnitt 4: Åtgärder vid första hjälpen. Avsnitt 10. Stabilitet och reaktivitet. Avsnitt 12. Ekologisk information. Avsnitt 14: Transportinformation. Avsnitt 15: Gällande föreskrifter.

Jablo FL

Version 3 / S
102000039911

12/12

Revisionsdatum: 30.01.2024

Tryckdatum: 30.01.2024

Ändringar efter den senaste versionen kommer att märkas tydligt i marginalen. Denna version ersätter alla tidigare utgåvor.